

LA GESTIÓ DE LA DOCUMENTACIÓ EN FISIOTERÀPIA AMB EL PROCESSAMENT DE DADES CLÍNQUES DE DIAGNÒSTIC I REHABILITACIÓ ESPORTIVA

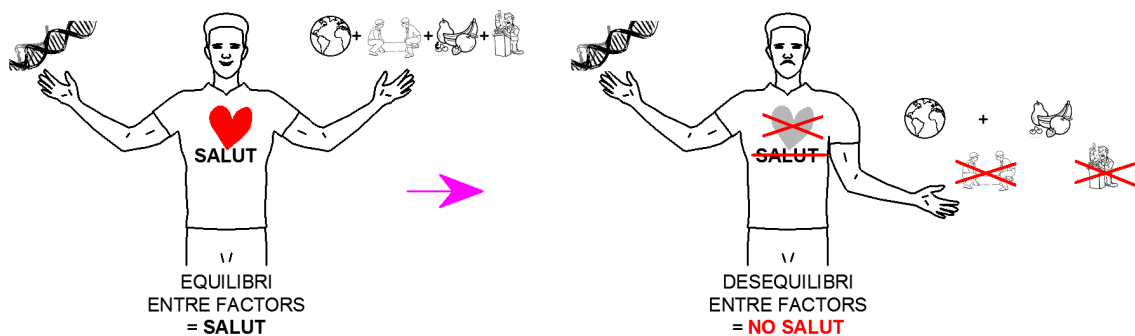
En l'actualitat existeixen diverses disciplines i ciències que giren al voltant de l'esport. Sense detriment de deixar-ne alguna per anomenar, se'n citen alguns exemples: l'enginyeria i el disseny, l'automoció, la fabricació de material esportiu, la divulgació de l'esport per les institucions, les ciències polítiques, la psicologia, l'antropologia, l'ortopèdia, la medicina esportiva, la nutrició, la traumatologia, la cirurgia, la readaptació esportiva, l'osteopatia, la rehabilitació esportiva i la fisioteràpia, entre d'altres.

Aquesta darrera ciència de la salut, la fisioteràpia, gaudeix d'evidència científica i alhora de reconeixement internacional en la prevenció i rehabilitació de lesions esportives. És aquí, en aquest format, on cal identificar la necessitat de salvaguardar documents clínics dins del marc legal.

L'Organització Mundial de la Salut (1958) defineix la fisioteràpia com 'l'art i la ciència del tractament mitjançant l'exercici físic, la calor, el fred, la llum, l'aigua, el massatge i l'electricitat'.

Si parlem de rehabilitació esportiva i de la seva documentació, cal en primer lloc entendre què significa el terme *salut*. Salleras (1985) la defineix com: 'La fita del més alt nivell de benestar físic, mental i social i de capacitat de funcionament que permetin els factors socials en què viuen immersos l'individu i la col·lectivitat'. Aquí es reconeix la salut com a concepte dinàmic, és a dir, que canvia i evoluciona amb el temps.

Existeixen uns determinants que condicionen l'equilibri de la salut i que poden ser desglossats en dos factors. Uns factors interns: genètica i envelliment. Uns factors externs: físics (clima, geografia), socials (laborals, familiars, culturals i d'estils de vida), ambientals-bioquímics (aliments, contaminants, aigua) i polítics (serveis de salut, hospitals) (OMS, 2007). **Figura 1.**

El determinant que més influeix en la salut és l'estil de vida, i alhora és modificable. Resulta important realitzar activitat física per millorar la salut i prevenir malalties (Lalonde, 1974; Dever, 1976). **Figura 2.**

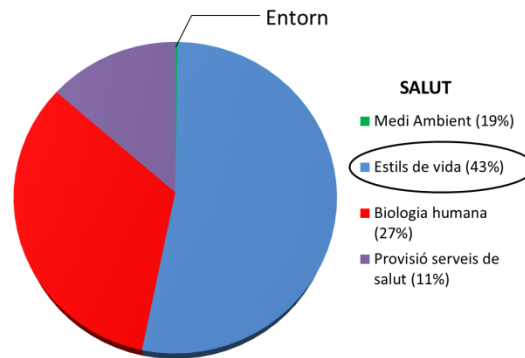

Figura 2. Factors modificables que més condicionen la salut. Imatge creada per l'autor.

L'activitat física (AF) és qualsevol moviment corporal produït pels músculs esquelètics, que té com a resultat una despesa d'energia major a la del metabolisme basal (Capdevila, 2005). L'AF, en relació amb la salut, té un paper rehabilitador, preventiu i de benestar (Devís, 2000).

Aleshores, per gaudir de bona salut és imprescindible ser persones actives. Un individu que practica exercici físic saludable, en sessions de ≥ 20 minuts, d'intensitat moderada, ≥ 3 cops/setmana, es considera una persona activa (ACSM, 2002).

La pràctica de l'esport ha d'esdevenir inclusiva en tots els marcs socials, i especialment en els més desfavorits per discapacitat. L'esport és la realització d'exercici físic (EF) en un ambient reglat i competitiu, i l'EF són moviments dissenyats i planificats específicament per estar en forma i gaudir de bona salut (Capdevila, 2005).

Tanmateix, cal tenir cura de l'evolució dels esportistes, i és per això que és necessari poder guardar tota la informació en referència a la seva salut de manera precisa i objectiva. L'objectiu principal de gestionar correctament la informació clínica de l'esportista és generar una documentació i salvaguardar-ne el contingut.

Uns altres objectius són elaborar projectes de recerca per obtenir resultats significatius en l'ús de noves tècniques de readaptació esportiva o tractament de rehabilitació de fisioteràpia esportiva i també quantificar de forma àgil els resultats de tractament. Tot això per poder valorar la millora de la salut dels esportistes segons els mètodes aplicats en la seva intervenció terapèutica.

D'altra banda, és imprescindible agilitzar la consulta de la informació, tant interna com entre diferents professionals del sector, complint la Llei orgànica de protecció de dades de caràcter personal o LOPD (Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, modificada pel Reial decret llei 5/2018, de 27 de juliol).

La finalitat de l'LOPD és garantir i protegir el tractament de les dades personals, les llibertats públiques i els drets fonamentals de les persones físiques, i especialment del seu honor i la seva intimitat personal i familiar (BOE núm. 298, de 14 de desembre, i suplement en català núm. 17, de 30 de desembre).

Les dades que s'obtenen de la praxi de la fisioteràpia esdevenen d'una tipologia específica que cal protegir curosament. Així doncs, hi ha una varietat de dades que està regulada (LOPD. Article 7: Regulació de la tipologia de les dades i el seu tractament). **Figura 3.**

Figura 3. Tipologia de les dades de la documentació clínica. Imatge creada per l'autor.

El procediment estàndard d'informació del pacient esportista està definit en l'esquema següent, que preveu l'entrega de la documentació per al consentiment. **Figura 4.**

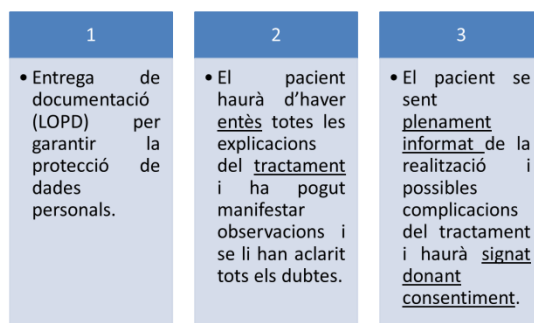

Figura 4. Etapes de l'entrega de la documentació per al consentiment. Imatge creada per l'autor.

El tractament legal de la documentació comença amb el registre i l'arxivament de la documentació clínica. Existeixen dues vies principals: una, la d'emmagatzematge de documents físics (paper, proves d'imatge en radiografies, analítiques, ressonàncies, TAC...), i l'altra, la d'emmagatzematge de documents digitals (arxius informàtics de text, fotografies i vídeos). Aquesta documentació s'ha d'emmagatzemar mitjançant un registre d'accés d'usuari. En l'actualitat hi ha empreses especialitzades que es dediquen a salvaguardar la documentació acomplint els requisits legals que exigeix l'LOPD. **Figura 5.**

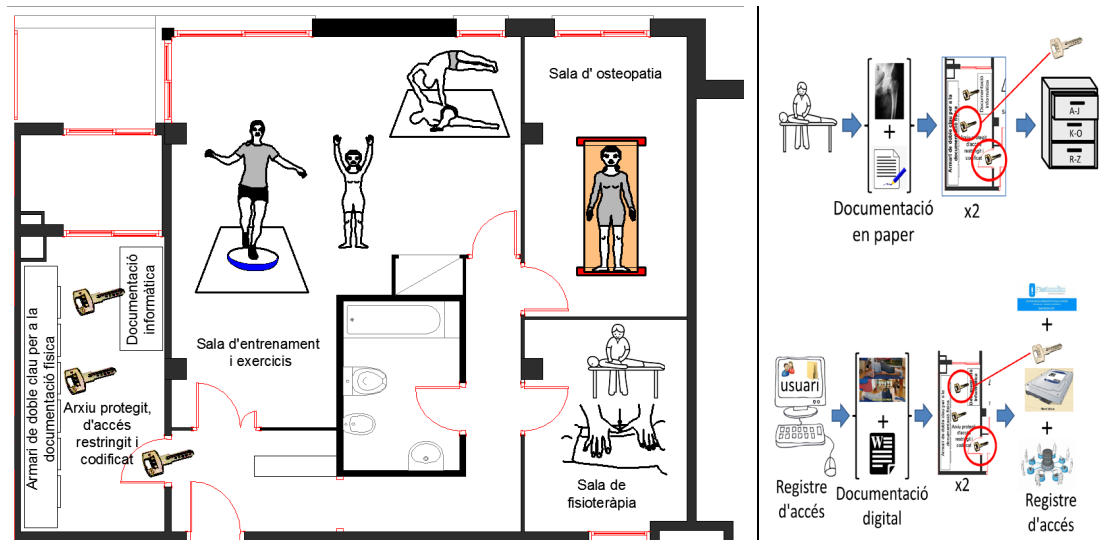

Figura 5. Exemple de consulta de fisioteràpia amb l'espai habilitat per a l'emmagatzematge de dades sensibles. Imatge creada per l'autor.

El document per excel·lència en fisioteràpia que aglutina les dades personals associades a l'entrevista, el diagnòstic funcional i el tractament de l'esportista és l'anomenada *història clínica*. Aquest document conté tota la informació rellevant del pacient, és a dir, les dades que recull el fisioterapeuta fins a les dades clíniques que pugui dur l'esportista aportades per altres professionals de la salut. **Figura 6.**

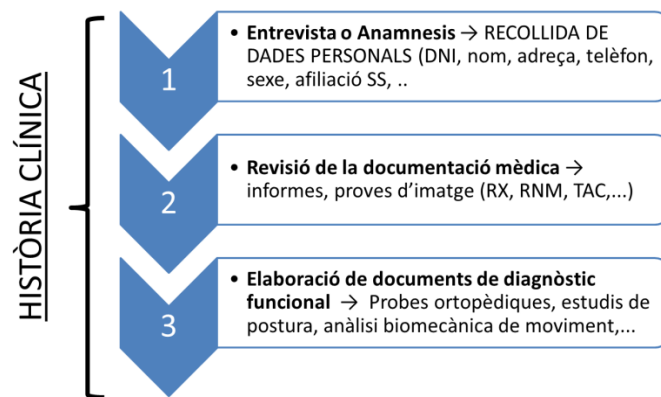

Figura 6. Recollida de documentació en fisioteràpia. Imatge creada per l'autor.

Existeixen diversos formats de documentació per generar la història clínica: format paper per emplenar amb bolígraf; format digital per omplir amb un programa de text, i format videogràfic, de darrera tendència, que incorpora l'entrevista, el diagnòstic funcional, l'anàlisi biomecànica i el tractament de fisioteràpia, tot en un sol document. **Figura 7.**

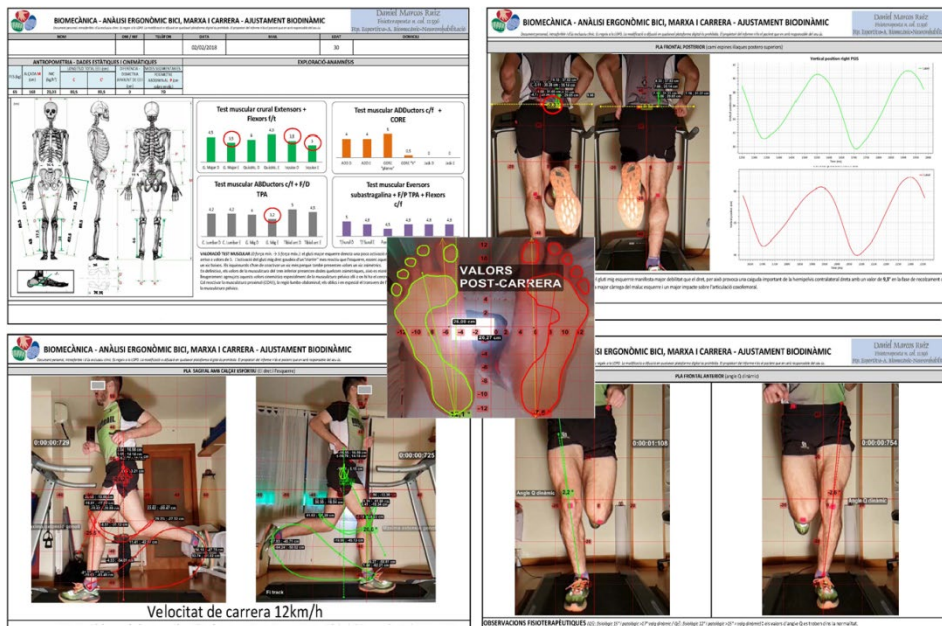

Figura 7. Creació d'informes clínics i documents d'anàlisi biomecànica. Imatge creada per l'autor.

Conclusions:

- ❑ La pràctica de l'esport no té barreres.
- ❑ Cal quantificar l'evolució de la salut i el rendiment d'un pacient (tendència a adoptar el format digital).
- ❑ La documentació ha de registrar-se segons la Llei orgànica de protecció de dades de caràcter personal.
- ❑ L'emmagatzematge correcte de la informació documental en garanteix la consulta.
- ❑ L'ús multidisciplinari de la documentació esdevé important per a l'avenç científic.